

DOĞA VE KÜLTÜR YAĞMASINA KARŞI BİR ÖNERİ...

Doğa ve kültür yağması önlenmeli..

ABDULLAH TEKİN

Kültür olgusuna dayalı olmaktan çok, köşe dönmeye yönelik turizm anlayışı yoğun nüfus artışını arkasına alarak Antalya ve çevresinde birçok çevre değerinin yağmalanmasına neden olmuştur.

1. Side yağmalanıyor...

Yıllardır yazılıp çizildiği halde ne yazık ki fazla dikkate alınmayan çarpık kentleşme, sağlıksız yapılaşma ile çevre ve kültür değerlerinin hızla yok edilmesi konusu ilk olumsuz sonucunu Side'de vermeye başlamıştır. Aralarında Yeşil Barış Örgütü Greenpeace'in de bulunduğu 17 çevreci kuruluş "Side'yi kurtarmak için Side'ye küselim" sloganı ile Side'yi boykot kararı almıştır. Üzücü, düşündürücü ve fakat şaşırtıcı olmayan bir karardır bu..

Kültür olgusuna dayalı olmaktan çok, köşe dönmeye yönelik turizm anlayışı yoğun nüfus artışını arkasına alarak Antalya ve çevresinde birçok çevre değerinin yağmalanmasına neden olmuştur.

Gözlenen tabloda içme suyu sorun olmaya başlamış, sağlık hizmetleri yetersiz bir düzeyde kalmış, ormanlar azalmaya, hava kirliliği artmaya başlamış, toprak kalitesi bozulmaya yüz tutmuş, kimi bitki ve hayvan türlerinin azaldığı gözlenir olmuştur.

Genel ve yerel yönetimlerin bu sorunları çözülmede başarılı olamadıkları görülmektedir. Bu başarısızlığın çeşitli nedenleri vardır. İyi niyetlerle birşeyler yapılması is-

tenmektedir ama uygulamada bunların hiçbirinin göze çarpmadığı da ortadır. Bireysel çıkarlara öncelik verme alışkanlıkları, örgütsel yapıların düzeyli ve güçlü olmayışı, siyasal motiflerin ön plana çıkartılması, kaynak ve bilgi eksikliği gözlenen başarısızlığın somut nedenleri olarak sıralanabilir.

Ulaşılan tabloda su, hava ve yeşil öğelerle onlardan ayrı düşünemeyecek kültürel çevrenin gelecek kuşaklara eksiksiz ve sağlıklı olarak bırakılamayacağı gözlenmektedir. Dahası Side için sergilenen protestonun yaygınlık kazanmasından kaygı duyulmalıdır.

Bu tür yazılar yazıldığı halde herhangi bir etkin önlem alınmaması noktasında, bu gidişi durdurmanın başka yol ve yöntemlere başvurularak mümkün olacağı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bilinçli, duyarlı kuşakların yetiştirilmesi konusuna verilecek eylemli ağırlık yarınlar için daha sağlıklı karar verebilecek, cesur adımlar atabilecek yöneticilerin ortaya çıkmasına olanak sağlayabilir. Öbür türlü antik Side kentinin yağmalanması, Antik Kaleiçi evlerinin yıkılması, Alanya Kale çevresinin ucundan köşesinden inşaatla doldurulması ve tümüyle yeşilin yok edilme seferberliği başka türlü ön-

lenemeyecektir. Yasal gibi görünen veya yasa dışı yollarla "kılıfına uydurularak" gündün güne yokedilmelerine somut olarak tanık olduğumuz ormanlarımızın kent çevresinde gözlenenleri kişilerin sorumluluklarına verilip koruma kullanma dengesi içinde değerlendirilerek kıyımdan kurtarılamaz mı? Belirli sınırlar içinde kalan ormanlar belirli kişilerin sorumluluklarına verilip o çevrenin tarım veya inşaat için yağmalanması önlenemez. Böylelikle bu sorumlulukları alan kişilerin aileleriyle birlikte hafta sonlarını doğayla başbaşa geçirebilecekleri bir alana kavuşacakları nokta koruma-kullanma dengesini sağlayacaktır.

Bu tür bir yaklaşım çocukların doğa ve yeşil bilincine sahip olmalarına katkı sağlayacak ve orman tahribatının kentlere yönelik bütününlüğünün önlenmesi yolunda etkin bir adım atılmış olacaktır. Günden güne yok edilen ormanlarımız göç olgusuna tanık olan nüfusu Türkiye ortalamasının iki misli hızla çoğalan Antalya örneği kentlerin yeşil örtüsünün azalması anlamına gelmektedir. Hiçbir kuruluşun etkin önlemler olarak ilgilenmediği bu olumsuz gidişin durdurulması için çeşitli düşünceler yürütülmeli, projeler yaratılmalıdır. Side için başlatılan olumsuz tepkilerin yaygınlık kazanmadan ortadan kaldırılması konusunda her kişi ve kuruluş üzerine düşen görevi eksiksiz yerine getirmelidir. Yaptığımız büyük yanlışlıkları ille de birilerinin yüzümüze vurmasını mı bekleyeceğiz?

2. Doğa kıyımı..

Bir tatil günü ; inançlı, sorumlu ve gönüllü bir tutam insan doğa ve çevre saptamaları için Antalya'nın ünlü Lara kumsalları ile ormanlarında inceleme yapıyor.

Caretta türü kaplumbağaların da yumurtalarını bıraktıkları deniz kıyısından kum çeken iki traktör göre çarpıyor. Kalabalık bir grup görünce kaçıyorlar. Deniz kıyısında içi deniz suyu ile dolu gölcükler oluşmuş. Bunlar bu traktörlerin eseri.. Kıyı-orman arasında kalan birinci kum talan alanı burası. Yaz-kış yağmalanan kumlarla beraber Ceratta yumurtalarının da traktörlere yüklendiği yerlerden biri.

Biraz ileride Toprak çayı var. Çayın etrafı beyaz, kırmızı ve sarı çiçeklerle kaplı. Sulak alanlara özgü kuş türleri göze çarpıyor. Bunlar değişik renkli seçkin kuşlar değil elbet. İleriden silah sesleri geliyor. Aksu çayı civarında kıyım var belki.. Atılan her silah bu son kuşlardan birinin daha yok oluşuna işaret ediyor. Av mevsiminin yasak olduğu bir dönem olmasına karşın burada ve buna benzer birçok alanda göze çarpan kıyım seçkin kuş türlerinin ortadan kalkmasına neden olmuştur. Demre-Serik-Kundu ve Aksu sulak alan-

Bir doğa parkı, rekreasyon alanı, sağlık merkezi yaklaşımları kimsenin aklından geçmiyor mu acaba? Görülen o ki insanlar gelecek kuşakları düşünemeyecek kadar bencilleşmekte; romantizm, estetik duygular ve sağlıklarını yitirecek kadar ruhsuzlaşmakta; bindikleri dalı kesecek kadar aptallaşabilmektedirler. Yazık...

larında gözlenen Balıkçılar, Flamingolar, Turnalar, Pelikanlar yok artık. İnsanoğlunun zulmüne dayanamadılar..

Kıyı ile orman arasında yer alan kumullar "Sıfır" numara diye adlandırılan ve çok aranan bir türü içeriyor. Bu yüzden bu ara bölgedeki çukurlar daha büyük. Yağmanın tanığı çamlar köklerini birer iskelet gibi yansıtıp yerde yatıyorlar. İnsanoğlu nasıl bu kadar acımasız olabiliyor. Betonlaşma uğruna kumları, kuşları, ağaçları ve kaplumbağaları yok ederek, yani doğa ve çevreye zarar vererek nereye gidiyor acaba?.

Ormanlık alanlardaki kumullar kamyon kamyon yağmalanmış. Kumullar arasına kamyon yolları var ve çam ağaçları düştü düşecek görünümünde.. Ormanın üst tarafı ise çöplük olarak kullanılıyor. Bir köşeden de inşaat çalışmaları sürdürülüyor. Aslında çöplerin, ağaç yakmanın ve moloz yığmanın

bir amacı da bu. Yani bina yapımına bir ön hazırlık.

Yeşillikleri, sulak alanları, kuşları, kumulları ve ormanı yok edilmeye başlanan Lara yakın bir zaman içinde kimliğini ve kişiliğini yitirmeye aday bir hüznü güzellik taşıyor. Bereketli topraklar, ormanlar ve kuşlar anılarda kalacak.

Almanya'nın kuzey sahillerinde bu tür seçkin flora ve fauna topluluklarını içeren kıyı kumulları dikenli tel içine alınarak tahribattan kurtarılmış ve korumaya alınmıştır. İç kısımlarda gözlenen tesislerde ise bu bölgenin maketi sergilenecek içerdiği flora ve fauna ayrıntılarıyla anlatılmıştır. Aradaki fark kıyaslanamayacak kadar büyüktür.

Lara kıyılarında yürüyüş yapmak isteyenlere gezi yolları yapma, bisiklet ve atlarla dolaşma imkanı, kumlardan sağlık yönünde yararlanma yol ve yöntemi aranıp bulunacağına doğanın tahribiyle uğraşılıyor. Ne ağaç kesene, ne kum yağmalayana, ne de kuşları öldürenlere kimse dur demiyor. Ve çok ilginçtir ki kimse bu doğa cennetine sahip çıkıp korumuyor. Belli ki merkezden etrafa yayılan betonlaşma hareketinin dalga dalga buraya gelişi bekleniyor.

Bir doğa parkı, rekreasyon alanı, sağlık merkezi yaklaşımları kimsenin aklından geçmiyor mu acaba? Görülen o ki insanlar gelecek kuşakları düşünemeyecek kadar bencilleşmekte; romantizm, estetik duygular ve sağlıklarını yitirecek kadar ruhsuzlaşmakta; bindikleri dalı kesecek kadar aptallaşabilmektedirler. Yazık..□

